

„Schoolopzieners!“

En mijn ietwat verrast-vragenden blik ooverkend, gaat de juffrouw voort:

„Je hebt niks an die kerels, ze maken maar altijd ruzie voor je klas!“

De „schoolopzieners“ staan nog steeds mopperend voor de „deur“. „Kvang op: „We gane toch maar weer na binnen, we benne toch schoolopzieners.“

„Zet mijn wandeling voort, maar mijn stemming van kalm genieten is weg.“

Verschillende vragen houden mij ernstig bezig: Is dit spel louter phantasia? Zijn deze kinderen getuigen geweest van een „scene“ of hebben zij thuis op minachtende wijze over het schoolloos-zicht hooren spreken?

Aan het schoolje spelen is een nieuw bedrijf toegevoegd. Of het er door gewonnen heeft?

De schrijver zoekt de verklaring ook bij het huisgezin. Dat daar, ook onder ons, niet alles in orde is, weten we allen. Misschien kan de volgende „moment-opname“, waarin een stukje historie, dat nog illustreeren. Op een gereformeerde school van een niet overmaande stad, heeft meester een plaat vertoond, waarop een fruitvrouw, die haar waar te koop biedt. Na toelichting vraagt hij, wie woorden noemen kan, waarin het woord „fruit“ voorkomt. No. 1: fruitschaal. No. 2: fruitmand. No. 3: fruitwinkel. No. 4: fruithandel. Enz. Ten slotte steekt er eenje den vinger op. En jij? Fruitkreng, meester! Wat is dat nou???? Ja, meester, dat zegt moeder altijd, als ik „smorgens“ naar school ga: Fruit, kreng!

Van deze mama is niet veel goeds te wachten, wanneer het kindje vertelt, dat er weer een vroeude meneer in de klas geweest is.

„Het“ groen.

Over den groentijd, haast even onuitroefbaar als de kernis, schrijft in „De Spiegel“, officieel orgaan van het Eeltheisch Studentencorps J. L. G. T.:

Bovendien, hoe weinig eenheid ervaart het groen bij onszelf! Een meening tegenover den één verkondigd, bezorgd hem een goede beurt, terwijl hij er bij een ander slechts den grootsten hoon voor vindt. Zooveel positief verkondigde, tegengestelde stellingen moeten hem wel overtuigen van het betrekkelijke van ons standpunt en hem sterken in eigen meening; terwijl een kalm gesprek onafwendig veel meer bereikt had. Niets werkt trouwens zoo destructief als gebrek aan algemeene normen en het smalt treedt dit aan den dag, als men een groen op zijn „flinkheid“ gaat onderzoeken. Feitelijke is dat groen het „finkst“, dat het handigst aanvoelt wat de zeer persoonlijke maatstaf van flinkheid is van zijn ontgroener, en dan deze opvatting weet toe te passen. Er wordt door de ontgroeners niet één lijn getrokken, maar ieder propageert zijn persoonlijke zienswijze, en de onverzoonelijkheid, waarmee het groen rauwelings op het lijf wordt gevallen als het die zienswijze niet deelt, maakt het schuw en listig, te meer waar het in den zoo korten groentijd niet mogelijk is een verschil te leeren zien tusschen scherts en ernst. Ja, zeer zeker is de groentijd te kort, voor wat wij vaak beoogen: de herziening of afstand in enkele dagen van meeningen, die in eenige jaren groeiden. We brusqueeren daardoor te veel en bereiken daarmee juist het omgekeerde van wat wij beoogen: verzet. Wil men, dat het groen iets leert van den groentijd, dan weg met inquisitorenstandpunt en met inquisitie-methoden. Ze streven naast hun doel.

Er is nog een andere, meer gecompliceerde kant aan het geval. Tot nog toe repten wij alleen van het gebrek aan nuttig effect van de gangbare groen-methoden. Zij kunnen echter ook schade berokkenen. Er zijn gebieden waarop het groen nog indifferent, althans weerloos, kan zijn, bijv. op sexueel gebied vooral de jongeren. De onbedekte wijze waarop men vaak meent te moeten spreken over sexuele aangelegenheden, deels ter „Aufklärung“ van het groen, deels om het van een te groote valsche schaatste in dezen te willen bevrijden, kortom de cynische toon, waarmee men vaak over zaken van eminent levensbelang het noodig acht te spreken, brengt het geenszins denkbeeldig gevaar met zich mee, dat bij zwakke of fijngevoelige geesten traumata of fixaties optreden, die hen voor hun verdere leven belemmeren zullen over deze zaken nog onbevungen en onafhankelijk te denken, terwijl een verstandige uiteenzetting hun een grooten dienst had kunnen bewijzen.

Merkwaardig is hier, dat een der opvoeders van „het“ groen zelf erkent, dat „het“ geen opgevoed wordt, vaak z'n opvoeder tot in het magere zieltje kijkt. En zijn gedroomd over verstandige voorlichting, ook op sexueel terrein, wordt wel wat al te „groen“, als men, zooals hier in Delft pas gebeurd is, een groen kan zien loopen, dien zijn paedagogen in het toch al kortgeknipte haar nog weer zoo veel geknipt hebben, dat er een heel leelijk, smerig, woord in te lezen stond. Deze kritiek van een student op de onttaarding van het „groenwezen“ is wel merkwaardig, teminste in een blad als dit. Ze herinnert aan de qualificatie, die Prof. De Groot eens gaf van een den Leidschen groenen te leeren gegeven stuk: „een hoogste maal van vuil, samengeplakt binnen het kleinste bestek“!

Lebbeker nonsens.

Al hoop ik hartgrondig, voor antipapisme bewaard te worden, het kan toch goed zijn, de Roomsche pers te hooren, niet alleen zooals zij hier in Nederland optreedt tot bekeering van ons, protestanten, maar ook, zooals zij elders te keer gaat tegen protestanten, die zeggen, dat ze Rome willen prediken ter bekeering. De „Open Poort“, het Evangelisatieblad voor Brussels

Geref. Kerk, vertelt, hoe de plaatselijke pers van het Belgische dorpje Lebbeke de Lebbekenaren inlichtte over het gereformeerde protestantisme:

Hebt ge hun geschriften al gelezen, achtbare lezer? Ik heb er hier een zeker aantal voor mij liggen. Er zijn er met een plaatje of zonder plaatje. Er zijn er van klein, er zijn er van grooter formaat. Hebt ge ze gelezen? Ik las er in dat Jezus Christus in de wereld gekomen is, om zondaren zalig te maken; dat er geen andere naam onder den hemel is in wien wij zalig kunnen worden, dan zijn naam; dat niemand tot den Vader komt dan door Hem; dat wij ons met God moeten laten verzoenen, met in Hem te gelooven. Zie, dat las ik! Is het niet vreeselijk, zoo iets onder ons Vlaamsche volk te verspreiden?.... En dan verder, op zedelijk gebied, wat vindt ge er al niet in? Die menschen schijnen alles voor slecht te willen doen doorgaan. Ze schrijven tegen kermisessen, ze zijn tegen cinemas.... Tegen wat zijn ze zooal niet? Ze zouden van een eenvoudige Christen-mensch een kloizenaar willen maken. Gij weet, waarde lezer, dat de heilige kerk aan de kloosterlingen streng verbiedt de vermaak der wereld te zoeken, doch als een goede Moeder, die weet wat „mensch-zijn“ is, duld zij onze kermisessen, enz. Is dat niet wijs gehandeld? Die Protestanten daarentegen — dat zien we in hun blaadjes — zouden ons alles willen ontfegen. Zie, dat noemen wij slecht! Ze schrijven tegen herbergbezoek, alsof een Vlaming het zonder zijn pintje doen kon. Ik reisde dikwijls naar Holland, achtbare lezer, en zie in de Katholieke dorpen van Noord-Brabant en Limburg, zijn er evenveel herbergen als hier bij ons. Daar drinkt de Christenmensch toch gezellig zijn pintje of zijn borreltje des Zondags na de Mis, en 's namiddags op zijn wandeling of 's avonds onder het spelen met de kaart. In de Protestantische dorpen is het echter zoo vervelend! Er zijn geen herbergen, hoogstens een paar, en dan nog in den regel worden zij gehouden door menschen die bij de kerkgaande Protestanten niet al te goed opgeschreven staan. Dat volk gaat des Zondags naar de kerk, en verder brengen zij dien dag in den familiekring door. Dan zingen zij hun psalmen en hun Christelijke liederen. Ge kent die liederen vermoedelijk wel, waarde lezer, want die Protestanten komen ze tot zelfs op onze Vlaamsche dorpen zingen? Het is bij hen altijd van Jezus! Zoo wordt hun Zondag doorgebracht. Is dat niet vervelend? Zoudt ge er niet voor bedanken? Weg met die slechte geschriften, zooals Snuffelaar zegt. Ze zijn de pest voor ons volk!

En even verder heet het:

Die Protestanten hebben het immers gemakkelijk in dit leven! Gij weet, waarde lezer, dat zij op Vrijdag vleesch eten.... Zij beweren, dat Jezus in zijn heilige Evangelie ons zegt: „Hetgeen ten monde ingaat, onttheilt den mensch niet, maar hetgeen ten monde uitgaat, dat ontreinigt den mensch.“.... Want uit het hart komen voort, booze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoerereien, die-verjen, valsche getuigenissen, lasteringen; deze dingen zijn het die den mensch ontreinigen.“

Zij zeggen, dat alle spijs van God geschapen en derhalve goed is.

Is dat geen gemakkelijke religie, die vleesch eten op Vrijdag toelaat?

Zij gaan ook niet te biechten, ze belijden hunne zonden aan God. Zie dat is veel gemakkelijker dan in de Katholieke Kerk!

We wenschen ds. Lauwers, die daar zoo mooi werkt, blijvenden moed. Het is voor ons hier in Nederland, niet kwaad, de Roomschen ook eens van dien kant te bekijken. Zóó praten ze hier niet.

K. SCHILDER.

P.S. Tot mijn spijt vergat ik verleden week te vermelden, dat het overgenomen artikel over „kerkelijke examens“ ontleend was aan de „Leenwarder Kerkbode“. Het blad verontschuldigt mij.

K. S.

BOEKBESPREKING.

Van de „Marnix-drukken“, die we voor eenige weken aankondigden als een nieuwe serie lectuur in de vroeude talen speciaal ten dienste van het christelijk gymnasium, middelbaar en voortgezet onderwijs (uitg. J. B. Wolters, Groningen) ontvingen we nog een deeltje „No place like Home“, van de bekende Engelsche schrijfster Hesba Stretton. Evenals het vorige deeltje Engelsch is ook dit door den heer R. Abels bewerkt, met aantekeningen-toevoeging aan den rand. Ook deze keuze valt te loven; het verhaal, echt Engelsch, is eenvoudig en goed. Reeds verschenen in deze bibliotheek „The Pilgrim's Progress“ van John Bunyan, het door ons aankondigde „Little Robin Gray“ van Edith C. Kenyon en „The lost Clue“ van Mrs O. F. Walton. Het verdient onze volle waardeering, dat het werk van goede christelijke auteurs uit de buitenlandse literatuur op deze wijze binnen het directie bereik van onze jongeren wordt gebracht.

Intusschen is de serie „Marnix-drukken“ al niet meer de eenige bibliotheek van dit soort. Naast haar Duitsche „afdeeling“ bestaat een serie „Christliche Erzähler“, fur die Schule herausgegeben von W. N. Broekhuysen en Dr E. W. Schmidt (uitgave „Neerlandia“, Arnhem). De bedoeling van deze collectie is korte vertellingen of novellen van christelijke auteurs den leerlingen te geven, „gesunde Kost zu bieten, obwohl es schwer fällt Passendes für unsere Zweck zu finden“, zooals de verzamelaars zeggen. Van hun ondernemen geven ze een eerste proeve in het bewerken van twee vertellingen van Anna Schieber, „Das braune Krüglein“ en „In der Sigmühle“, in één, typografisch goed verzorgd, deeltje uitgegeven. Blijkbaar is met opzet het Duitsche druk-lettertype gekozen voor den text. Op dit eerste nummer, voor de lagere klassen onzer scholen bestemd, zullen

spoedig meerdere volgen, ook voor oudere leerlingen.

We spraken er bij de vorige aankondiging reeds over, dat in dit soort uitgaven veel betekenis ligt en dat het een verblijdend verschijnsel is, dat men van meer dan één zijde tracht in een tekort te voorzien. Het zal den verzamelaars echter niet makkelijk vallen hun opzet geheel te volbrengen, zooals laatstgenoemde zelf al zeggen, omdat wat ze geven goed moet zijn en uit principieel oogpunt en als proeve van taal en stijl. Niet op de veelheid van deeltjes komt het in de eerste plaats aan, al is afwisseling gewenscht, maar op het gehalte van wat geboden wordt. We kunnen in dit opzicht onze eischen niet gauw te hoog stellen. C. T.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Schouwerzij: A. v. d. Vegt te Oldelheve en Cand. G. Staal Jr te Zwolle.

Beroepen te:

Amersfoort: Dr C. Bouma te Zwolle.
Aarlanderveen: W. S. Pontier te Vlaardingen.
Culemborg: cand. G. Staal Jr te Zwolle.
Graveland: H. Burman te Amstelveen.
Garrelweer: J. H. Staal te Wierden.
Kampen: Dr C. Bouma te Zwolle.
Lolham: H. Th. van Munster te Echten.
Oudega (W.): cand. J. Los te Den Haag.
Naarden: K. Prins te Nieuji.
Rotterdam: cand. G. Staal Jr te Zwolle.
Tweede Ekstermond: J. H. Bouma te Steenwijk.
Uithoorn: D. K. Wielenga te Baarnbrugge.

Aangenomen naar:

Aalten (3e pred.-pl.): W. Boek te Pijnacker.

Bedankt voor:

Bierum: J. H. Staal te Wierden.
Engwierum: Th. A. Bergma te Drogenham.
Meerkerk: B. W. de Graaff te Stad a. h. Haringvliet.
Streeu en Westzaan: cand. K. Sietema te Den Haag.

Inrede te:

Heemse: S. J. Vogelaar. Tekst: Jes. 62:1.
Opeinde en Nijega: J. Durven. Tekst: Hand. 20:28.
Suameer: cand. G. Biersker. Tekst: Ps. 124:8.

Afscheid van:

Gesteren-Gelachlaar: D. Scheels. Tekst: 1 Petr. 1:22—25.
Sauwerd: H. Drost. Tekst: Hebr. 13:20—21.
Suawoole: J. Gooijer. Tekst: 1 Thess. 5:23 en 24.

— Inperking van rondpreken. Te Amsterdam in de Geref. Kerk zal het „rondpreken“ worden ingeperkt.

Tot nu toe was het regel, dat de predikanten in een jaar 5 maal des morgens en 5 maal des avonds in elk van de kerkgebouwen het Woord bedieden. Hierin zal nu door het aangenomen besluit enige verandering komen. In zake de avondbedieningen blijft alles bij het oude, nochtan de dienaren des Woords des avonds naar toerbeurt in de kerkgebouwen blijven optreden. Maar wat de morgenbedieningen betreft, komt er deze verandering, dat de wijkpredikant, meet dan tot dusverre, in het kerkgebouw zijner wijk dienst zal doen. Niet 5 maal in een jaar, maar 15 tot 20, zoo mogelijk 25 maal, en dan nog met dien verstande, dat elke predikant enkele Zondagen achter elkander in een en hetzelfde kerkgebouw zal optreden. De andere beurten, die hij te vervullen heeft, worden over de andere kerkgebouwen verdeeld.

Daar komt dus inperking van rondpreken, maar op zeer bescheiden schaal.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Tweetal te:

Aalsmeer: G. Salomons te Amersfoort en P. de Smit te Nieuwe-Pekela.
Werkendam: J. de Bruin te Maasland en K. Groen te Zwijndrecht.

Beroepen te:

Biezelinge: P. de Smit te Nieuwe-Pekela.

Bedankt voor:

Ummen: D. Driessen te 's Gravenzande.
Zaandam en Haarlem: H. Bisma te Groeningen.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Tweetal te:

Westzaan: J. R. van Oordt te Ophoven en J. Ph. Vreugdenhil te Borselen.
Rijssen: H. Kieriet Jr. te Veenendaal en H. Roelofsen te Zeist.

Beroepen te:

Kampen: A. Verhaagen te Middelburg.
Rijssen: H. Kieriet Jr. te Veenendaal.
Slidrecht: A. de Blois te Vlaardingen.

Bedankt voor:

Enkhuizen: J. Vreugdenhil te Borselen.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Drietal te:

Gorinchem: A. A. Dünzelmann te Workum, F. M. Müller te Kerkdriel en J. van Dorp te Enschede.
Zandvoort: B. ter Haar-Romeny A. Br. te Ginneken, M. J. Panselie te Leiden en A. K. Straatema te Meppel.

Beroepen te:

De Meern: J. Hoekstra te Ternaard.
St. Annaand: E. V. J. Japchen te Hiel en Boekop.
Utrecht: (vac.) wijlen G. J. A. Jonker; Dr F. W. A. Korff Jr te Hoenschede.
Uzendoorn: H. v. Elst te Vinkeveen.
Zandvoort (weez.): A. K. Straatema te Meppel.

Aangenomen naar:

Grammbergen: Th. J. H. Iersal te Wadenoijen.
Santpoort en Bakkum (Prov. Ziekenhuizen): H. J. Visser te Rilland-Bath.

Bedankt voor:

Nieuwolda (toez.): Th. J. H. Iersal te Wadenoijen.
Parrega: Joh. Kloots te Varik.
Wierden: H. A. de Gous te Veenendaal.

Inrede te:

Soest: cand. C. F. Berkel. Tekst: Ps. 23:1.

Afscheid van:

Balenburg: R. Meeuwenberg. Tekst: Phil. 1:27.